

Закупівля природного газу для виробництва теплової енергії

«Доброго дня! Ми — підприємство, замовник, що здійснює діяльність в окремих сферах господарювання, а саме надання послуг автостанцій, портів, аеропортів, послуг з аеронавігаційного обслуговування польотів повітряних суден. Маємо свою котельню і ліцензію на виробництво теплової енергії, яку і виробляємо для власних потреб для споживання. Сума перевищує 1 млн грн.

Чи потрібно проводити відкриті торги на закупівлю природного газу? Адже Закон містить такий пункт: “Дія цього Закону для замовників, які провадять діяльність в окремих сферах господарювання, додатково не поширюється на випадки, якщо предметом закупівлі є паливно-енергетичні ресурси для виробництва електричної, теплової енергії, проведення геологічного вивчення родовищ корисних копалин (у тому числі неопромінених паливних елементів (твелів) для ядерних реакторів)”. Наведіть, будь ласка, приклад застосування цього пункту. Дякуємо!»

Добрий день! Згідно з абзацами п'ятим – сьомим пункту 9 частини першої статті 1 Закону України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII (далі — Закон № 922-VIII), до замовників належать юридичні особи та/або суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність в окремих сферах господарювання та відповідають хоча б одній з таких ознак: 1) органам державної влади, органам влади Автономної Республіки Крим, органам місцевого самоврядування належить частка у статутному капіталі суб'єкта господарювання в розмірі більше ніж 50 відсотків або такі органи володіють більшістю голосів у вищому органі суб'єкта господарювання чи правом призначати більше половини складу виконавчого органу або наглядової ради суб'єкта господарювання; 2) наявність спеціальних або ексклюзивних прав. При цьому **діяльність в окремих сферах господарювання** — це діяльність, що здійснюють в одній або декількох сферах, вичерпний перелік яких наведено в пункті 4 частини першої статті 1 Закону № 922-VIII. Це, зокрема, забезпечення виробництва, транспортування та постачання теплової енергії та надання послуг автостанцій, портів, аеропортів, послуг з аеронавігаційного обслуговування польотів повітряних суден.

Абзацом третім частини першої статті 2 Закону № 922-VIII передбачено, що цей Закон застосовують до замовників, які здійснюють діяльність в окремих сферах господарювання, за умови, що вартість предмета закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 1 мільйон гривень, а робіт — 5 мільйонів гривень. У той же час, згідно з пунктом 2 частини четвертої статті 2 Закону № 922-VIII, дія цього Закону для **замовників, які провадять діяльність в окремих сферах господарювання, не поширюється** на випадки, якщо предметом закупівлі є **паливно-енергетичні ресурси для виробництва**

електричної, **теплової енергії**, проведення геологічного вивчення родовищ корисних копалин [у тому числі неопромінених паливних елементів (твелів) для ядерних реакторів]. Однак при цьому необхідно наголосити, що наявність у замовника, який здійснює діяльність в окремих сферах господарювання, ліцензії на виробництво теплової енергії не є достатньою підставою для застосування пункту 2 частини четвертої статті 2 Закону № 922-VIII.

Зі змісту положень пункту 2 частини четвертої статті 2 Закону № 922-VIII випливає, що для його застосування необхідною є наявність одночасно трьох умов:

1) замовник здійснює **діяльність в окремих сферах господарювання** в розумінні пункту 4 частини першої статті 1 Закону № 922-VIII;

2) предметом закупівлі є **паливно-енергетичні ресурси**;

3) вказані ресурси призначені (їх спеціально закупають) для **виробництва електричної, теплової енергії, проведення геологічного вивчення родовищ корисних копалин**.

Слід зауважити, що на відміну від поняття «діяльність в окремих сферах господарювання» змісту останніх двох умов у Законі № 922-VIII не визначено. Тому для з'ясування можливості застосування положень пункту 2 частини четвертої статті 2 Закону № 922-VIII в контексті поставленого питання необхідно звернутися до спеціального законодавства, що регулює відносини у сфері використання паливно-енергетичних ресурсів, а також господарську діяльність, для провадження якої ці ресурси закупають, зокрема діяльності з виробництва теплової енергії.

Так, відповідно до положень Закону України «Про енергозбереження» від 01.07.1994 № 74/94-ВР **паливно-енергетичні ресурси** — це сукупність всіх природних і перетворених видів палива та енергії, які використовують у національному господарстві. Перелік паливно-енергетичних ресурсів передбачений Законом України «Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року» від 21.04.2011 № 3268-VI. Згідно з розділом III Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року, затвердженої цим Законом, до **паливно-енергетичних ресурсів** належать **природний газ**, нафта, конденсат, сланцевий газ, вугілля, газ (метан) вугільних родовищ, уран.

Крім цього, згідно з абзацом третім статті 1 Закону України «Про тепlopостачання» від 02.06.2005 № 2633-IV (далі — Закон № 2633-IV), **виробництво теплової енергії** — це господарська діяльність, пов'язана з перетворенням енергетичних ресурсів будь-якого походження, у тому числі альтернативних джерел енергії, на теплову енергію за допомогою технічних засобів з метою її **продажу на підставі договору**.

Таким чином, виходячи зі змісту пункту 2 частини четвертої статті 2 Закону № 922-VIII, дія цього Закону для замовників, які провадять діяльність в окремих сферах господарювання, не поширюється, зокрема, на випадки, якщо предметом

закупівлі є паливно-енергетичні ресурси, у тому числі природний газ, для виробництва теплової енергії саме в розумінні Закону № 2633-IV, тобто з метою її продажу на підставі договору. Наприклад, дія Закону № 922-VIII не поширюється на теплогенеруючі організації, які є замовниками, що здійснюють діяльність в окремих сферах господарювання (забезпечення виробництва, транспортування та постачання теплової енергії) та закуповують природний газ для виробництва теплової енергії з метою її подальшого продажу споживачам (іншим суб'єктам господарювання, бюджетним організаціям, населенню тощо) на підставі укладених договорів купівлі-продажу або постачання теплової енергії.

З викладеного вище також випливає, що норми пункту 2 частини четвертої статті 2 Закону № 922-VIII не стосуються випадків закупівлі замовниками, які здійснюють діяльність в окремих сферах господарювання, природного газу з метою генерації теплової енергії для власних потреб, зокрема опалення виробничих і адміністративних приміщень. У таких випадках закупівля природного газу повинна бути здійснена в порядку, установленому Законом № 922-VIII, виходячи з вартості предмета закупівлі та положень частини першої статті 2 цього Закону.

Крім цього, варто зазначити, що відповідно до роз'яснень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (зокрема в листі від 01.09.2015 № 9339/21/61-15), діяльність з виробництва та постачання теплової енергії підлягає ліцензуванню за умови переходу права власності на теплову енергію від теплогенеруючої організації до іншого суб'єкта господарювання на підставі укладеного між ними договору купівлі. Якщо підприємство не здійснюватиме виробництва теплової енергії з метою її реалізації (продажу) іншому суб'єктові господарювання на підставі укладеного договору, то не буде необхідності в отриманні ліцензії. При цьому діяльність з надання комунальної послуги з опалення ліцензуванню не підлягає.